

ترانگزامیک اسید

Tranexamic Acid

طبقه بندی مارتیندل :

محصولات خون، افزایش دهنده های پلاسما و خون ساز

طبقه بندی درمانی :

داروهای موثر بر تشکیل لخته، انعقاد و ترومبوز < داروهای ضد خونریزی < بندآورنده خون

اشکال دارویی:

CAPSULES:20 MG

SCORED TABLETES:500MG

INJECTION:250MG/5ML

موارد مصرف ترانگزامیک اسید

اسید ترانکسامیک در پیشگیری و درمان خونریزی ناشی از جراحی دندان در بیماران هموفیلیک (افرادی که مبتلا به کمبود فاکتورهای انعقادی VIII یا IX هستند) ، مصرف می شود.

مکانیسم اثر ترانگزامیک اسید

اسید ترانکسامیک بطور رقابتی فعال شدن پلاسمینوژن را مهار می کند و در نتیجه تبدیل پلاسمینوژن به پلاسمین (فیبرینولیزین) را کاهش می دهد. این دارو همچنین بطور مستقیم فعالیت پلاسمین را مهار می نماید، ولی مقادیر زیاد آن برای ایجاد این اثر لازم است.

داروی آنتی فیبرینولیتیک است که بصورت رقابتی مانع تبدیل پلاسمینوژن به پلاسمین می شود. بنابراین سبب تثبیت لخته می شود و بعنوان درمان کناری در هموفیلی و بعضی اختلالات انعقادی قابل استفاده است. نکته مهم این است که استفاده مداوم از ترانکسامیک اسید نه تنها در جلوگیری از همارتروز ارزشی ندارد که حتی مضر هم هست زیرا مانع حل شدن لخته خون داخل مفصل شده؛ عوارض همارتروز را افزایش می دهد. در همچوری به دنبال تروما به کلیه هم توصیه نمی شود چون باعث دفع دردناک لخته همچون درد سنگ کلیه می شود. اما در کنترل خونریزی های مخاطی خصوصا اپیستاکسی و منوراژی کاربرد بالایی دارد. استفاده اصلی آن در کشیدن دندان و کنترل خونریزی ناشی از آن است.

فارماکوکینتیک ترانگزامیک اسید

30-50 درصد مقدار مصرف از مجرای گوارش جذب می‌شود. کمتر از ۵ درصد دارو متابولیزه می‌شود. نیمه عمر دارو تقریباً ۲ ساعت است. زمان لازم برای رسیدن به اوج غلظت پلاسمایی از راه خوراکی تقریباً ۳ ساعت است. حداکثر غلظت پلاسمایی از راه خوراکی پس از مصرف یک دوز یک گرمی 18 mcg/m می‌باشد. دارو از راه فیلتراسیون گلومرولی دفع می‌شود. حداکثر تا ۳۹ درصد دارو پس از مقدار مصرف خوراکی $10-15 \text{ mg/kg}$ طی ۲۴ ساعت و ۹۰ درصد مقدار 10 mg/kg از راه تزریقی طی ۲۴ ساعت از راه ادرار دفع می‌شود.

دوز دارویی:

دوزهای خوراکی ۲۵ میلی گرم به ازای هر کیلو گرم وزن بدن و با تواتر هر ۶ الی ۸ ساعت می‌باشد و بطور کلی یک تا دو کپسول ۳ الی ۴ بار در روز است. می‌توان بصورت موضعی روی لثه یا مخاط بینی هم استفاده کرد. دوز وریدی ۱۰ میلی گرم به ازای هر کیلو گرم وزن بدن با تواتر ۸ الی ۱۲ ساعت می‌باشد.

منع مصرف ترانگزامیک اسید

مصرف این دارو در زنان باردار اکیداً ممنوع است و جزء گروه X طبقه بندی می‌شود. ممکن است باعث مرگ یا نقص عضو جنین گردد.

این دارو در بیماران مبتلا به تشکیل لخته داخل عروقی نباید مصرف شود.

عوارض جانبی ترانگزامیک اسید

تهوع، استفراغ، اسهال و با تزریق سریع وریدی آن مواردی از تلو تلو خوردن گزارش شده است.

تداخلات دارویی ترانگزامیک اسید

در مبتلایان به کمبود فاکتور ۹ که تحت درمان با کنتسانتره کمپلکس پروترومبین هستند هم نباید از ترانکسامیک اسید استفاده نمایند چرا که منجر به حوادث ترومبومبولی می‌شود.

و اگر بایستی حتماً از هر ۲ دارو استفاده شود بایستی بین استفاده از پروترومبین کمپلکس و ترانکسامیک اسید حداقل ۱۲ ساعت فاصله باشد.

در صورت مصرف همزمان با فاکتور ۷ نوترکیب مشکلی از لحاظ ایجاد ترومبومبولی وجود ندارد.

-کاهش آستانه ی تشنج

-تشدید اثرات ترومبوژنیک

تداخلات رده X پرهیز:

کمپلکس ضد مهارکننده انعقاد (انسانی)، مشتقات استروژن (موجود در فراورده‌های ضدبارداری)، پروژستین‌ها (موجود در فراورده‌های ضدبارداری)

افزایش اثرات داروها توسط ترانگزامیک اسید :
کمپلکس ضد مهارکننده انعقاد (انسانی)

افزایش اثرات ترانگزامیک اسید توسط داروها :
مشتقات استروژن (ضدبارداری)، پروژستین‌ها (ضدبارداری)، ترتینوئین (سیستمیک)

هشدار ها ترانگزامیک اسید

- ۱- این دارو در موارد زیر باید با احتیاط مصرف شود :
بیماران مبتلا به نقص دید رنگی، هماچوری شدید (در صورت احتمال انسداد میز راه دارو نباید مصرف شود)
خونریزی زیر عنکبوتیه، عیب کار کلیه، سابقه یا استعداد ابتلا به ترومبوز .
- ۲- در درمان طولانی مدت بیماران مبتلا به آنژیوادم ارثی، معاینه منظم چشم و انجام آزمون‌های کار کبد در پیگیری وضعیت بیمار اهمیت دارند .
- ۳- اسیدترانکسامیک از راه تزریقی باید با سرعت حداکثر 100 mg/min تجویز شود تا از افت فشار خون جلوگیری شود.

اقدامات پرستاری:

- ۱- علایم حیاتی بیمار چک نمایید.
- ۲- در بیمارانی که هماچوریا (خون در ادرار) دارند نباید مصرف شود.
- ۳- آمپول ترانس آمین را در 100 نرمال سیلین رقیق نموده و در مدت زمان 30 دقیقه و با سرعت حداکثر 100 میلی گرم در دقیقه تزریق نمایید.
- ۴- در زمان تزریق وریدی فشار خون بیمار هر 15 دقیقه از نظر کاهش فشارخون چک نمایید.
- ۵- با توجه به فقدان فرم شربت دارو در فارماکوپه کشور جهت کودکان؛ می توان فرم کپسول را در اب حل و استفاده کرد.
- ۶- عموماً پس از کشیدن دندان حدود 7 دوز ترانکسامیک اسید استفاده می شود؛ یعنی تا 48 ساعت پس از کشیدن دندان و کپسول آن را باز نموده و پودر موجود در کپسول را در آب می توان حل شده و به صورت قرقره در زمان خونریزی موضعی از لثه ها و دهان استفاده نمود.
- ۶- آمپول ترانس آمین و چه پودر موجود در کپسول هر دو در کنترل خونریزی از بینی مفید می باشند.
- ۷- در دوران عادت ماهانه و کنترل خونریزی های شدید با نظر پزشک مفید می باشد.
- ۸- در شستشوی مثنائه بعد از عمل 1 گرم از دارو در 1000 میلی لیتر نرمال سیلین شستشو رقیق نموده و با سرعت 10 میلی لیتر در دقیقه ، شستشو داده می شود و به مدت $2-5$ روز پس از عمل ادامه می یابد ولی در خونریزی از مثنائه ناشی از صدمه ترانس آمین منع مصرف دارد.

دارو های هم گروه ترانگزامیک اسید

آنتی هموفیلیک فاکتور ۸

کمپلکس فاکتور ۹

آمینوکاپروئیک اسید

آپروتینین

فاکتور ۷

فاکتور ۸ مهارکننده بای پس

فاکتور ۹

فاکتور ۱۳

فیرینوزن

ترومبین آلفا موضعی

پروترومبین کمپلکس

ترومبین-سیستمیک

آنتی هموفیلیک فاکتور ۱۰

فاکتور ۸ + وون ویلبراند

• اسامی تجاری فارسی

• اسامی تجاری انگلیسی

اسامی تجاری موجود در ایران

وارد کننده	تولید کننده	نام تجاری
		<u>داروسازی کاسپین تامین [ایران]</u> [آمپول ترانگزپ ۵۰۰ میلی گرم
		<u>داروسازی ایران دارو [ایران]</u> [کپسول ترانگزامیک اسید ایران دارو ۲۵۰ میلی گرم
		<u>داروسازی امین [ایران]</u> [کپسول ترنسید ۲۵۰ میلی گرم - ترانسید

منابع:

- داروهای ژنریک ایران
- بسته جامع خدمات تشخیصی و درمانی بیماریهای خونریزی دهنده ارثی ایران- ویرایش دوم
- دارویاب

تهیه کننده:

خانم حکیمه طاوسی-کارشناس پرستاری

تایید کننده:

آقای دکتر اصغر بذرافشان- فوق تخصص خون و آنکولوژی اطفال

ویرایش بهار ۱۴۰۲